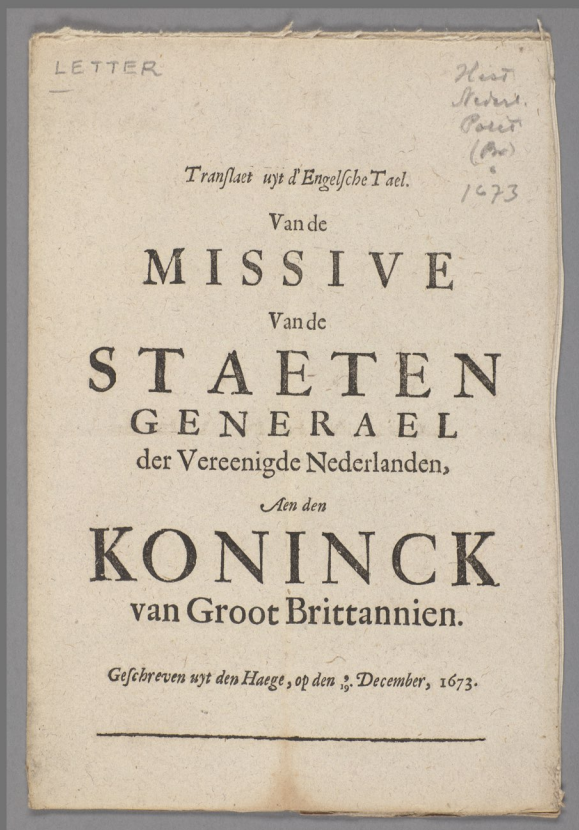

Translaet uyt d'Engelsche tael. Van de missive van de ...

Tryck // / I25 B14c Br. 1673

Tillkomstår 1673
Digitaliserad år 2019

National Library
of Sweden

LETTER

Handwritten:
Hert
Stad.
Pauze
(Pse)
1673

Translaet uyt d'Engelsche Tael.

Van de

M I S S I V E

Van de

S T A E T E N

G E N E R A E L

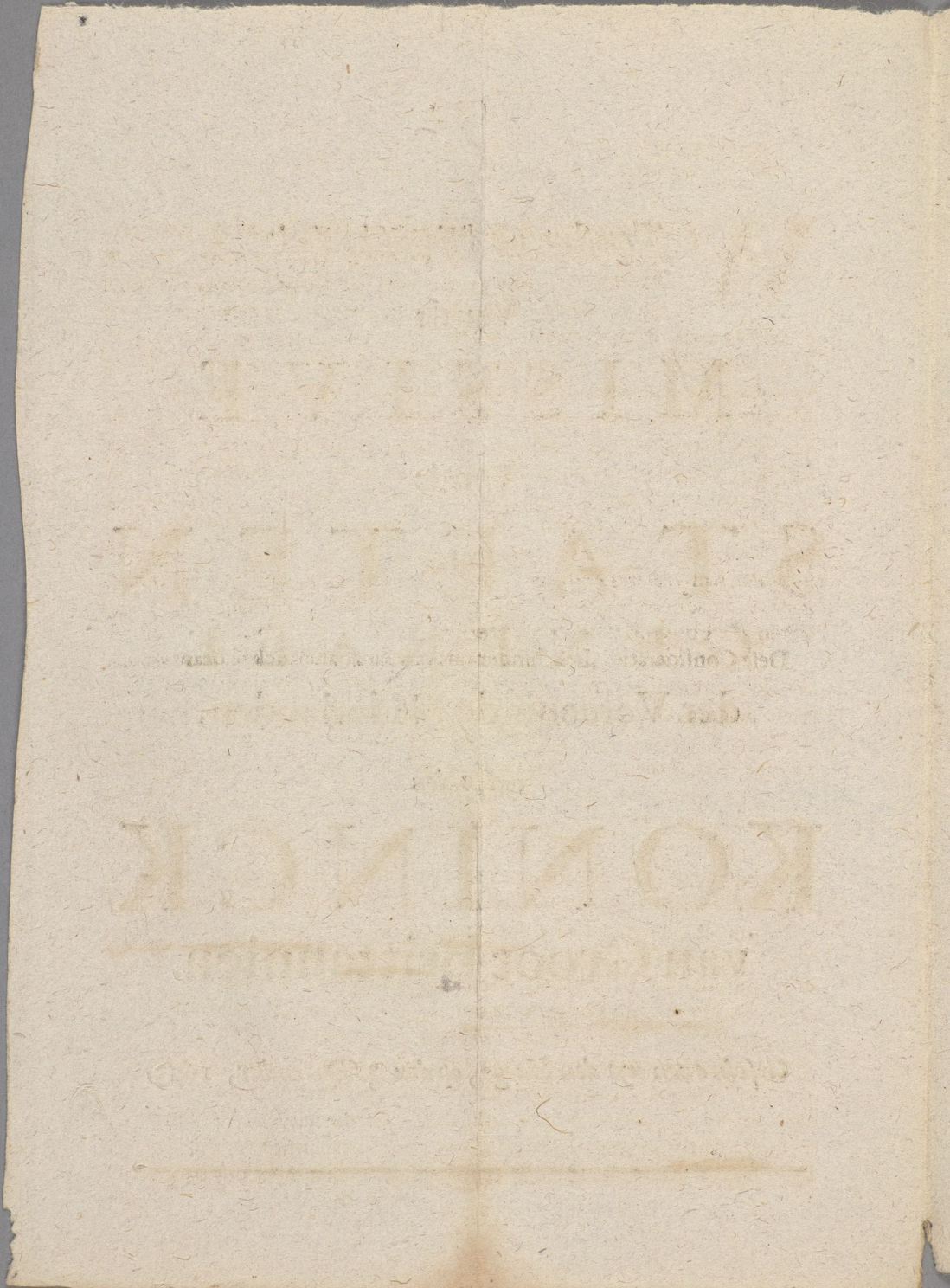
der Vereenigde Nederlanden,

Aen den

K O N I N C K

van Groot Brittannien.

Geschreven uyt den Haege, op den 19. December, 1673.

SIRE,

W At eygentlijk de reden is die Uwe Majesteyt heeft be-
wogen om aen ons te schrijven sulcken Brief, als den
Trompetter, die wy aen Uw hadden gesonden, ons heeft
overgelevert wegens Uwe Majesteyt, en gedateert is den
⁷/₁₇ November, weten wy niet: echter vinden wy onselven geobligiert
Uwe Majesteyt te bedancken voor de Eere die deselve ons heeft believen
te doen; En insonderheydt kunnen wy oock niet naelaeten aen Uwe
Majesteyt bekend te maecten ons leetwesen, wegens deselve te bevinden
van soo disavantagieusen inhoud voor ons, en dat de Ministers, op de-
welcke Uwe Majesteyt wel het meeste vertrouwen heeft gestelt, tot nu
toe haere kennisse hebben gebruyckt tot het brengen van de Saecten in
dien stant, gelijk deselve nu zijn, persuadeerende Uwe Majesteyt oock
soo verre, dat zy deselve gesaementlijk wisten weder indachtigh te
maecten ster veel saecten, die sy-lieden vertrouwden dat Uwe Majesteyt
al t'eenemaal hadde vergeeten, ende dewelcke sy in Conscientie wel
weten verre buyten de waarheyd te zijn.

Desse Consideratie, Sire, hindert ons van particulierlijk te beantwoor-
den de voornaemste poincten van den Brief, die Uwe Majesteyt aen ons
heeft geschreven, uyt vreesse van dat sulcks mochte geven aen de geene,
die Uwe Majesteyt albereyts tot onse præjudicie hebben weten te dispo-
neren, occasie van de saecten noch slimmer te maken: Ende ons selven
nu begevende tot dat gene waer toe wy genootsaectt zijn geweest te ko-
men, met het instellen van ons Antwoort op het Manifest dat in Uwe
Majesteyts Naem is gepubliceert. Soo sullen wy dan onselven hier mede
vernoegen van aen Uwe Majesteyt te declareren, dat, alsoo wy in onsen
Brief, die wy de Eere hebben gehad aen uwe Majesteyt te schrijven, *de*
facto niets hebben geset, als waer van wy bequaem zijn te geven authen-
tijcke ende baerblijckelijcke bewijzen; wy ons derhalven altoos gereet
sullen houden die aen uwe Majesteyt te produceren, wanneer het deselve
maer sal gelieven ons eenige bequaemer occasie daer toe te verleenen. Wy-
ders, aengesien Uwe Majesteyt (wesende van gevoelen dat het gene Uwe
Ministers deselve hebben weeten diets te maecten, vry oprecht was,) in
desselfs *Parlament* heeft geklaeght wegens de onverwinnelijcke af keerig-
heyd die wy souden toonen tot de Vreede; En dat het *Huys der Gemeente*,
volgens desselfs gewoonlijcke Wijsheyd ende voorsichtigheyd gelieft heeft
haer jugement dien-aengaende te staken, ende daer door ons bequaeme

(4)

geleghentheyten aen de handt te geven, van onse onnosselheyt dien-aengaende volkomen in 't licht te kunnen brengen, als mede des te publijckelijcker aen all' de Werelt te kunnen vertoonen de onwederfpreeckelijcke sinceriteyt van onse intentie. Soo hebben wy geoordeelt onse schuldige pligt te wesen, dit naervolgende hier noch by te doen, op dat uwe Majesteyt, ende alle uwe Koninckrijcken mogen bespeuren, dat wy niet genegen zijn te spreucken van een Vreede, sonder een ware intentie dien aengaende te hebben, (gelijck wy echter daer mede werden beschuldicht :) Ende dat wy verre af zijn van ons selven te expresseren in generale termen, sonder eygentlijck speciale openbaringe van onse goede intentie te willen doen. Wy zijn dan gereet, om met uwe Majesteyt te vernieuwen het Tractaet dat met ons is gemaeckt tot Breda, in den jaere 1667. ende oock te doen een klaerder uytlegginge van het 19. Artikel van dien, spreekende wegens het Strijcken van de Vlagge, en dat in sulcker voegen, dat'er voor het toekomende dien aengaende geen dispuyt meer overigh sal wesen gebleven, ende het selve alsoo te dresseren sonder eenige twijffelachtigheyt te contineren: Ende voor soo veel als dat Tractaet by uwe Majesteyt gehouden is geweest te wesen soo reechtveerdigh ende æquitabel, dat het in de volgende jaren uwe Majesteyt occasie heeft gegeven, van aen ons te betoonen des te meerder teeckenen van benevolentie ende goede inclinatie, en dat ghy zedert met ons oock zijt getreden in een nauwer alliantie als oyt te vooren: Soo proponeren wy nu dat selve Tractaet als een vast fundament van een stercke ende durabele Vreede, ende hoopen wy oock dat uwe Majesteyt ons jegenwoordigh desselfs vrientschap niet en sal willen refuseren, op die conditie de welcke by uw selver hier bevoorens zijn geaprobeert; te meer, dewijl het interest der Protestantische Religie, ende veele andere gelegentheden respectivelijck relaterende tot de prosperiteyt van beyde de Natien, ons behooren aen weder-zijden te obligeren van te eerder met den anderen weder te vereenigen. Wyders, siende dat sommige starck hebben getracht uwe Majesteyt te persuadeeren, dat wy onse Tractaten hebben geviolert, ende verscheyde onrechtveerdige saecken gecommiteert, van dewelcke ghy satisfactie begeert: Zoo zijn wy oock bereyt, sonder eenigh uytstel Ambassadeurs aen uwe Majesteyt te senden, om deselve van de waerheydt te informeeren, met minder geveynstheyt ofte bewimpelinge van saecken, als wel eygentlijck hier bevoorens geschiet is by onse Vyanden, ende voor uwe Majesteyt oock te treden in een examinatie van alle verbreekinge, daer wy mede geblameert werden; Belovende wijders solemnelijck oock te sullen repareeren alle verongelijkingen ende injurien, die uwe Majesteyt ofte desselfs onderdanen

danen van ons ofte onse Officiers, t'zedert het sluyten van het voorzeyde Tractaet van Breda, tot het begin van desen Oorlog souden mogen hebben ontfangen ofte geleden. Ende op dat de disputeringe dienaengaende niet en moge retarderen het maecken van een Vreede, die wy soo vieriglijk wenschen, ende dewelcke soo nootsaeckelijck is voor het welvaren van het Christendom; Soo bieden Wy Uwe Majesteyt hier mede tot des te meerder securiteyt aen de guarantie van onse Geallieerden, tot exacte en punctuele naerkominge der Beloften, die Wy by desen aen Uwe Majesteyt doen, ende het welcke Wy oock consenteren dat moge werden gestelt ofte geïnflueert in het Tractaet datter sal werden geslooten, om het selve soo veel te krachtiger te maecken.

Eyndelijck, om aen Uwe Majesteyt volkomentlijck te doen bliicken de sonderlinge estime die Wy hebben voor Uwe vrientschap, soo praesenteeren wy oock by desen de restitutie van Nieuw-Nederlandt, ende van alle d'andere Plaetsen ende Colonien, die door onse Wapenen, geduerende den jegenwoordigen Oorlogh, by ons gewonnen zijn; Vertrouwend de vastelijck dat Uwe Majesteyt niet sal willen refuseren sich reciproqueelijck te engageeren tot de restitutie aen ons van sulcke Landen en Forten als desselfs Onderdaenen van ons mogen hebben genomen.

Maer dewijle Uwe Majesteyt boven al schijnt te klagen, dat wy deselve hoochlijck hebben geoffendeert in de propositie die wy doen van u te willen separeeren van desselfs Geallieerden, aen dewelcke ghy beloofd hebt niet sonder haerluyden te sullen tracteren, te meer, vermits wy het ondertuschen selver voor een fundamenteel point houden, dat wy om onse eer niet te krencken moeten achtervolgen het engagement 't welck wy met onse Geallieerden hebben gemaect, even als of Uwe Majesteyt desselfs eer minder als wy d'onse soude behooren te achten. Soo bidden wy Uwe Majesteyt te willen considereren datter een grootte differentie is tusschen Uw ende Ons engagement, soo wel als in de conductie van die gene aen dewelcke wy wederzijts geallieert zijn.

Ende Uwe Majesteyt magh soo wel met rechtvaerdigheyt als glorie, extingueren een vuyr dat albereyts verder is verspreyt, als in't eerst wel was gedacht: Daer wy ter contrarie onse Geallieerden niet kunnen abandonneren sonder de grootste ondanckbaerheyt ende ruine van *Europa*, als mede by gevolgh van ons eygen selven. En op die tijt doen Uwe Majesteyt tradt in een Verbondt met onse Vyanden, soo scheenen deselve geen ander oogherck te hebben, als onse Republijck te willen verdestrueren, maer nu ter tijt is den Oorlogh generael, ende de *Spaensche Nederlanden* (tot praeservatie van dewelcke uwe Majesteyt altoos soo veel yvers heeft getoont,)

(6)

participeren jegenwoordigh daer aen oock niet minder als wy, even alsoo doet mede het grootste gedeelte van het Keyserrijk.

Aen de andere zijde heeft Uwe Majesteit oock des te minder reden om in Uw vorige Alliantie te continueren, vermits uwe Geallieerden eygentlijk zijn die gene, dewelcke de nature van desen Oorlogh hebben verandert, ende onse Vrienden bygevolgegeëngageert hun so veel te eerder in ons faveur te verklaren, Zijne *Keyserlijke Majest* ende den doorluchtigsten *Koninck van Spanjen*, hebbende niet langer kunnen verdragen de hostiliteyten, dewelcke de *Franschen* pleegden in alle de *Nederlanden*, ende in verscheide *Provincien* van het *Keyserrijk*, in het welke sy haer albereyts Meester hadden gemaect van een *Electorale* plaets, doch sonder te treden tot een naeuwe onderfoeckinge van dese saecken, ende het oock niet noodigh oordeelende ons selven te behelpen met verscheide argumenten van die nature, soo dunckt ons dat Uwe Majesteit niet als te veel redenen heeft om een Geallieerde te verlaten, die in desen Oorlogh niet anders heeft gefocht als sijn eygen voordeel, ende dewelcke in saecken van seer groote importantie niet minder ter herten heeft genomen als het Interest van uwe Majesteit; ja dat wy maer niet slimmer seggen: ende indien uwe Majesteit daer noch in het minste aen twijffelt, soo laet uwe Majesteit sich selven niet contenteren met het gene de *Fransch-gefinden* uw eygentlijk diets maecken, maer laet dat gene wel werden geëxamineert, ofte geconfidereert het welcke voorleden Jaer tot *Utrecht* is gepasseert tusschen de *Fransche Ministers* ende onse *Gedeputeerden*, en dan sal uwe Majesteit wel kunnen bespeuren de sinceriteit der *Procedures* van uwe *Geallieerden*; Het is seker genoeg dat ghy sult werden geconvinceert, indien ghy maer gelieft te overlesen de *Propositien*, die de *Franschen* toen ter tijdt aen ons hebben gedaen, in dewelcke ghy niet een eenigh woort sult vinden, dat uwe Majesteit raectt. Ende terwijl dat onse andere *Gedeputeerden* tot *Hamptoncourt* wierden opgehouden, sonder dat ghy geliefde audientie aen deselve te verleenen, soo wilde men tot *Utrecht* hebben, dat wy souden maecken ende sluyten een *Tractaet*, sonder inclusie van uwe Majesteit. Ende om ons des te meer daer toe te constringeren, soo verklaerden sy aen ons, dat indien wy niet en accordeerden binnen den tijdt van vijf dagen al dat sy doenmaels van ons eyschten, dat syluyden alsdan weder nieuwe preten sien souden maecken. Wy souden behalven dese noch wel verscheide andere ouvertures kunnen produceren, die aen ons zedert die tijdt zijn gedaen, en waer in van uwe Majesteit immers al so weynigh werdt gementioneert; maer dewijl die manier van doen eygentlijk wel niet publicq gemaect is geweest, en echter waer is, soo sullen wy

(7)

wy hier op dan niet seer blijven staen , maer ons selven vergenoegen met het jonghste blick van de obligatie , die uwe Majesteit heeft aen desselfs *Geallieerden* , en als deselve maer gelieft te confidereeren wat eygentlijck is gepasseert in de jongste Zee-battalies , van 't welcke wy geen andere getuygenisse nochte jugement behoeven ofte begeeren , dan van die gene die eygentlijck het Commandement over de Vlooten van uwe Majesteit hebben gehadt , en voorts al de rest van de Officieren ende Soldaten ; Doch wat ons aengaet , gelijk onse *Geallieerden* heel anders hebben gedaen , soo zijn wy derhalven eensdeels aen hun-luyden foodanigh verobligeert , dat wy sulcks niet genoegh kunnen expresseren , ende anderdeels zijn wy door een indispenfable necessiteit met haer-luyden oock getreden in een Verbondt , dat insonderheyt oock tot het welvaren van geheel *Europa* is streckende.

Ende ten laetsten , gelijk wy albereyts gefeydt hebben , wy en kunnen ons van haer-luyden niet separeren sonder onse destructie , ende het hazardereren van het wel-wesen van 't Christenrijck ; Uwe Majesteit behoort sich niet te verwonderen , dat wy niet kunnen consenteren tot het breeken van ons Woort , nochte het qualijck te nemen , dat wy aen Uwe Majesteit proponeren de achtervolginge van desselfs ware Interest , ende het nemen van een Resolutie , die soo wel honorabel ende rechtveerdigh , als profijtabel voor U Koninckrijck ende desselfs Naburen zal zijn.

Hier zullen wy dan noch byvoegen , dat een particulier Tractaet soo veel te nootzakelijcker ende rechtveerdiger is , dewijl de Conferentien tot Ceulen absoluyt stillstaen , door de stercke opiniatre Refuseringe van Vranckrijck , nu alleenige Maenden aen den anderen gedaen , eensdeels wegens het verleenen van de gerequireerde Pasporten voor de Ministers van den *Hertogh van Loraine* , zijnde een van onse Geallieerden ; ende anderdeels wegens het Consenteren , dat deselve soude mogen werden aengenomen , als een mede geïnteresseerde in het Tractaet van Vrede.

Dit is, S I R E , het gene wy dienstigh geacht hebben aen Uwe Majesteit te representeren ende offereren tot beantwoordinge van het principaelste der inhoudt van Uwe Missive : Ende hier mede hoopen wy , dat hoe weynigh Reflectie Uwe Majesteit hier op oock zal gelieven te maken , deselve echter wel zal willen bekennen datter met recht niets meer van ons kan werden geeyst ; en zijn wy oock gants niet genegen te geloven , dat Uwe Majest. sonder nootzakelijckheyt ofte profijt zal willen continueren in het favoriseren van de *Fransche* Wapenen niet alleen tegens ons , maer oock jegens d'andere uwe oudste Geallieerden

(8)

den, dewelcke nu geobligeert zijn onse Partye te kiezen, ofte dat ghy noch langer wilt in gevaer stellen de preservatie van *Europa*, ende de *Protestantsche Religie*. Wy sullen dan met groote impatientie verwachten uwe Majesteys *resolutie*, aen dewelcke de gerultheyt ende voorspoet van soo veele Natien is dependeerde. Ende ondertusschen bidden wy Godt,

SIRE, &c.

Haage den 1. December, 1673.
